

Zaaknummer : CBHO 2017/245
Rechter(s) : mrs. Troostwijk, Daalder en De Moor-van Vugt
Datum uitspraak : 26 april 2018
Partijen : appellante en CBE Erasmus Universiteit Rotterdam
Trefwoorden : bindend negatief studieadvies
BNSA
compensatieregeling
gemiddeld cijfer
hardheidsclausule
herkansen
Nominaal = Normaal
ongeschikt
persoonlijke omstandigheden
pre-academic program
studeerbaarheid
studievoortgangsnorm

Artikelen : WHW: artikel 7.8b
OER: artikel 47
OER: artikel 48
OER: bijlage 1
Regeling Compensatoir toetsen bachelor 1 (B1) 2012

Uitspraak : ongegrond

Hoofdoverwegingen : 2.4.1 Een hoger onderwijsinstelling kan op grond van het bepaalde in artikel 7.8b van de WHW slecht een BNSA aan een student geven, indien de student met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten die daarvoor zijn gesteld.
2.4.2 Of een student niet geschikt moet worden geacht voor een opleiding als bedoeld in voormelde bepaling van de WHW, is door de Erasmus Universiteit Rotterdam vertaald in de studievoortgangsnorm neergelegd in artikel 48 van de OER. Voor voltijdstudenten van de bacheloropleiding Fiscaal recht geldt een studievoortgangsnorm van 60 studiepunten van het eerste jaar van de bacheloropleiding na het eerste jaar van inschrijving. Het CBE heeft ter zitting van het College toegelicht dat deze norm weloverwogen is vastgesteld. Met de norm wordt beoogd studenten zo goed mogelijk het eerste studiejaar te laten doorlopen en met een schone lei aan het tweede jaar te laten beginnen. De norm sluit aan bij het in 2012 geïntroduceerde onderwijsconcept "Nominaal = Normaal", waarover intensief overleg is gevoerd met de academische gemeenschap van de universiteit. De universiteit heeft in 2011 een pilot met de studievoortgangsnorm bij één faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam gedaan. Deze is vervolgens onderzocht en geëvalueerd en op basis van de uitkomsten ook bij de andere faculteiten ingevoerd. De norm gaat gepaard met een reeks flankerende maatregelen. Dat pakket leidt in onderlinge samenhang tot een betere studievoortgang en studeerbaarheid, in het belang van de student zelf, aldus het CBE. Het CBE heeft toegelicht dat eerstejaarsstudenten een goed gefaciliteerde studieomgeving wordt geboden, met activerend onderwijs, veel tussentijdse toetsmomenten en opdrachten, minder herkansingen en meer compensatiemogelijkheden. Hierdoor krijgen studenten optimaal de kans de studievoortgangsnorm te behalen. Massaal onderwijs heeft plaats gemaakt voor kleinschalig activerend (probleemgestuurd) onderwijs, aldus het CBE. Zo worden de kernactiviteiten veelal in groepen van maximaal tien studenten uitgevoerd, onder begeleiding van een tutor. Daarbij wordt ook op participatie getoetst. Deze onderwijsvorm stelt de tutor in staat vroegtijdig problemen bij studenten te signaleren. Verder worden vakken serieel in plaats van parallel aangeboden, waardoor alle aandacht van een student naar

één vak kan uitgaan. De Erasmus School of Law kent verder de Compensatieregeling op basis waarvan studenten alle vijven in het eerste jaar kunnen compenseren. Daarnaast mogen studenten gedurende het propedeusejaar twee vakken herkansen. De eerste herkansing vindt plaats kort na blok 2. Een student kan door deze versnelde herkansing nog vóór 1 februari beoordelen of de eventuele slechte resultaten van blokken 1 en 2 als een opstartprobleem kwalificeren dan wel of de opleiding toch minder geschikt blijkt te zijn voor de student. De tweede herkansing vindt plaats in de zomer. Vóór de start van het eerste jaar wordt aan aankomende studenten verder nog een zogenoemd "pre-academic program" aangeboden, waarbij aandacht wordt besteed aan het met goed gevolg kunnen doorlopen van het eerste studiejaar. Het CBE heeft er voorts nog op gewezen dat een student in het kader van een BNSA ook altijd nog een beroep op persoonlijke omstandigheden kan doen en dat de universiteit aangevoerde omstandigheden zorgvuldig afweegt bij haar besluitvorming. Ook heeft het CBE erop gewezen dat de OER voorziet in de toepassing van een hardheidsclausule voor die gevallen waarin de voortgangsnorm onredelijk uitpakt. Appellante heeft het vorenstaande niet betwist.

Het College overweegt dat de WHW het vaststellen van de studievoortgangsnorm overlaat aan de instellingen. Slechts als deze in strijd is met de wet of kennelijk onredelijk is, kan het College het algemeen verbindend voorschrift waarin de norm is opgenomen buiten toepassing laten. Hoewel de norm van 60 studiepunten hoog is, is het College van oordeel dat deze in het geval van deze opleiding in overeenstemming is met het doel en de strekking van de WHW en niet kennelijk onredelijk is. Daarbij neemt het College in aanmerking dat de studievoortgangsnorm een deel is van een pakket van maatregelen dat studenten in staat stelt deze norm ook te behalen in één studiejaar. De Compensatieregeling heeft daarbij een matigende werking op de hoogte van de norm, onder meer omdat het aantal vijven dat kan worden gecompenseerd in beginsel niet is beperkt. Dat leidt tot de conclusie dat de norm niet in strijd met de wet is en het stellen daarvan evenmin kennelijk onredelijk is.

2.4.3 De stelling dat geen sprake is van een voldoende studeerbaar programma, volgt het College gelet op het vorenstaande niet.

2.4.4 Uit het vorenstaande volgt dat de beroepsgrond faalt.

Uitspraak in de zaak tussen:

[naam], wonende te [woonplaats], appellante,

en

het college van beroep voor de examens van de Erasmus Universiteit Rotterdam (hierna: het CBE),
verweerder.

1. Procesverloop

Bij beslissing van 10 augustus 2017 heeft de examencommissie Erasmus School of Law namens de decaan van Erasmus School of Law (hierna: de decaan) appellante een bindend negatief studieadvies (hierna: BNSA) gegeven voor de bacheloropleiding Fiscaal recht (hierna: de opleiding).

Bij beslissing van 23 oktober 2017 heeft het CBE het daartegen door appellante ingestelde beroep ongegrond verklaard.

Tegen deze beslissing heeft appellante administratief beroep bij het College ingesteld.

Het CBE heeft een verweerschrift ingediend.

Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 1 maart 2018, waar appellante, vertegenwoordigd door mr. P.S. Folsche, advocaat te Utrecht, en het CBE, vertegenwoordigd door mr. W.A. Kleinjan, secretaris van het CBE, zijn verschenen. Tevens zijn verschenen prof. mr. A.R. Houweling, opleidingsdirecteur, en namens de examencommissie mr. B.A. Salverda.

2. Overwegingen

2.1 Ingevolge artikel 7.8b, eerste lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: de WHW) brengt het instellingsbestuur van een bekostigde universiteit of hogeschool iedere student uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van een voltijdse of duale bacheloropleiding advies uit over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de bacheloropleiding.

Ingevolge het tweede lid kan het instellingsbestuur onverminderd het eerste lid het advies aan de student uitbrengen zolang deze het propedeutisch examen niet met goed gevolg heeft afgelegd.

Ingevolge het derde lid kan het instellingsbestuur aan een advies, als bedoeld in het eerste of tweede lid, ten aanzien van opleidingen die daartoe door het instellingsbestuur zijn aangewezen, binnen het in het tweede lid bedoelde tijdvak, doch niet eerder dan tegen het einde van het eerste jaar van inschrijving, een afwijzing verbinden. Deze afwijzing kan slechts worden gegeven, indien de student naar het oordeel van het instellingsbestuur, met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden, niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten die het bestuur daaromtrent heeft vastgesteld.

Ingevolge het zesde lid stelt het instellingsbestuur ter uitvoering van de voorgaande leden nadere regels vast.

Ingevolge artikel 47, eerste lid, van de Onderwijs- en examenregeling bachelor Fiscaal recht van de Erasmus Universiteit Rotterdam voor het studiejaar 2016-2017 (hierna: de OER) kan aan het studieadvies door de decaan op grond van artikel 7.8b, derde lid, van de WHW een afwijzing worden verbonden, zolang de examinandus nog niet alle onderdelen van het eerste jaar van de bacheloropleiding met goed gevolg heeft afgelegd. Deze afwijzing wordt slechts gegeven indien de examinandus, met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden, niet geschikt wordt geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de normen zoals bedoeld in artikel 48 van de OER.

Ingevolge artikel 48, eerste lid, dient de examinandus aan het einde van het eerste jaar van inschrijving met een inschrijving voor de opleiding 60 studiepunten van het eerste jaar van de bacheloropleiding te hebben behaald.

In bijlage 1 van de OER is de Regeling Compensatoir toetsen bachelor 1 (B1) 2012 (hierna: de Compensatieregeling) opgenomen.

Ingevolge het eerste lid voert de opleiding Fiscaal recht met ingang van 1 januari 2012 de mogelijkheid om in het eerste bachelorjaar vijven te compenseren.

Ingevolge het tweede lid mogen een of meerdere afgeronde vijven (registratie Osiris) worden gecompenseerd met andere behaalde cijfers, mits dit aan het eind van het studiejaar leidt tot een gemiddeld cijfer van ten minste een 6.0 (niet afgerond).

Ingevolge het derde lid geldt voor voltijdstudenten dat slechts gebruik van de regeling kan worden gemaakt als compensatie ertoe leidt dat een student 60 studiepunten behaalt. Voltijdstudenten kunnen alleen in het eerste jaar van inschrijving gebruik maken van de regeling.

2.2 Appellante is in het studiejaar 2016-2017 gestart met de opleiding. Niet in geschil is dat appellante aan het einde van het eerste studiejaar niet voldeed aan de gestelde studievoortgangsnorm van 60 studiepunten voor de propedeutische fase omdat zij 45 studiepunten heeft behaald. Evenmin in geschil is dat in het eerste studiejaar geen sprake is geweest van persoonlijke omstandigheden.

2.3 Het CBE heeft geoordeeld dat de decaan in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen dat appellante niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding. Het CBE heeft overwogen dat de decaan de vraag of appellante niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding, heeft beantwoord op basis van de door appellante behaalde studieresultaten in relatie tot de gestelde studievoortgangsnorm, met inachtneming van de persoonlijke omstandigheden. Daarmee heeft de decaan volgens het CBE een juiste toetsingsmaatstaf aangelegd. Dat de gestelde studievoortgangsnorm betekent dat in het eerste studiejaar nominaal moet worden gestudeerd, leidt niet tot een ander oordeel, mede gelet op het onderwijssysteem voor de opleiding en de mogelijkheden voor compensatie van behaalde vijven en herkansingen, aldus het CBE.

2.4 Volgens appellante is het CBE ten onrechte tot dit oordeel gekomen. Zij betoogt dat de studievoortgangsnorm in strijd is met het doel en de strekking van de WHW en haar derhalve niet kan worden tegengeworpen. Appellante voert aan dat een student pas dan "niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding" als de studieresultaten tot geen andere conclusie kunnen leiden dan dat de student niet geschikt is voor de opleiding. De norm van de Erasmus Universiteit Rotterdam waarbij studenten slechts verder mogen studeren indien zij alle studiepunten hebben behaald, verdraagt zich niet met dit wettelijke uitgangspunt, aldus appellante. Verder voert zij aan dat een BNSA ingevolge de laatste volzin van het derde lid van artikel 7.8b van de WHW slechts kan worden gegeven indien de instelling in de propedeutische fase van de opleiding zorgt voor zodanige voorzieningen dat de mogelijkheden voor goede studievoortgang zijn gewaarborgd. Bij de opleiding zijn de mogelijkheden voor het wegwerken van achterstanden volgens haar beperkt. Zij mag slechts twee van de acht onderdelen van het eerste studiejaar herkansen, waarbij zij voorts beperkt is in de keuze van onderdelen. Zij wijst erop dat bijna alle andere hoger onderwijsinstellingen studenten de mogelijkheid bieden per studiejaar voor elk onderdeel twee tentamenkansen te doen, zonder limiet op het totale aantal pogingen. De beperkte mogelijkheid tot het wegwerken van achterstanden, in samenhang met de gestelde studievoortgangsnorm, maakt dat bij de Erasmus Universiteit Rotterdam geen sprake is van een voldoende studeerbaar programma, hetgeen eveneens in strijd is met de WHW, aldus appellante.

2.4.1 Een hoger onderwijsinstelling kan op grond van het bepaalde in artikel 7.8b van de WHW slecht een BNSA aan een student geven, indien de student met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten die daarvoor zijn gesteld.

2.4.2 Of een student niet geschikt moet worden geacht voor een opleiding als bedoeld in voormelde bepaling van de WHW, is door de Erasmus Universiteit Rotterdam vertaald in de studievoortgangsnorm neergelegd in artikel 48 van de OER. Voor voltijdstudenten van de bacheloropleiding Fiscaal recht geldt een studievoortgangsnorm van 60 studiepunten van het eerste jaar van de bacheloropleiding na het eerste jaar van inschrijving. Het CBE heeft ter zitting van het College toegelicht dat deze norm weloverwogen is vastgesteld. Met de norm wordt beoogd studenten zo goed mogelijk het eerste studiejaar te laten doorlopen en met een schone lei aan het tweede jaar te laten beginnen. De norm sluit aan bij het in 2012 geïntroduceerde onderwijsconcept "Nominaal = Normaal", waarover intensief overleg is gevoerd met de academische gemeenschap van de universiteit. De universiteit heeft in 2011 een pilot met de studievoortgangsnorm bij één faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam gedaan. Deze is vervolgens onderzocht en geëvalueerd en op basis van de uitkomsten ook bij de andere faculteiten ingevoerd. De norm gaat gepaard met een reeks flankerende maatregelen. Dat pakket leidt in onderlinge samenhang tot een betere studievoortgang en studeerbaarheid, in het belang van de student zelf, aldus het CBE. Het CBE heeft toegelicht dat eerstejaarsstudenten een goed gefaciliteerde studieomgeving wordt geboden, met activerend onderwijs, veel tussentijdse toetsmomenten en opdrachten, minder herkansingen en meer compensatiemogelijkheden. Hierdoor krijgen studenten optimaal de kans de studievoortgangsnorm te behalen. Massaal onderwijs heeft plaats gemaakt voor kleinschalig activerend (probleemgestuurd) onderwijs, aldus het CBE. Zo worden de kernactiviteiten veelal in groepen van maximaal tien studenten uitgevoerd, onder begeleiding van een tutor. Daarbij wordt ook op participatie getoetst. Deze onderwijsvorm stelt de tutor in staat vroegtijdig problemen bij studenten te signaleren. Verder worden vakken serieel in plaats van parallel aangeboden, waardoor alle aandacht van een student naar één vak kan uitgaan. De Erasmus School of Law kent verder de Compensatieregeling op basis waarvan studenten alle vijven in het eerste jaar kunnen compenseren. Daarnaast mogen studenten gedurende het propedeusejaar twee vakken herkansen. De eerste herkansing vindt plaats kort na blok 2. Een student kan door deze versnelde herkansing nog vóór 1 februari beoordelen of de eventuele slechte resultaten van blokken 1 en 2 als een opstartprobleem kwalificeren dan wel of de opleiding toch minder geschikt blijkt te zijn voor de student. De tweede herkansing vindt plaats in de zomer. Vóór de start van het eerste jaar wordt aan aankomende studenten verder nog een zogenoemd "pre-academic program" aangeboden, waarbij aandacht wordt besteed aan het met goed gevolg kunnen doorlopen van het eerste studiejaar. Het CBE heeft er voorts nog op gewezen dat een student in het kader van een BNSA ook altijd nog een beroep op persoonlijke omstandigheden kan doen en dat de universiteit aangevoerde omstandigheden zorgvuldig afweegt bij haar besluitvorming. Ook heeft het CBE erop gewezen dat de OER voorziet in de toepassing van een hardheidsclausule voor die gevallen waarin de voortgangsnorm onredelijk uitpakt. Appellante heeft het vorenstaande niet betwist.

Het College overweegt dat de WHW het vaststellen van de studievoortgangsnorm overlaat aan de instellingen. Slechts als deze in strijd is met de wet of kennelijk onredelijk is, kan het College het algemeen verbindend voorschrift waarin de norm is opgenomen buiten toepassing laten. Hoewel de norm van 60 studiepunten hoog is, is het College van oordeel dat deze in het

geval van deze opleiding in overeenstemming is met het doel en de strekking van de WHW en niet kennelijk onredelijk is. Daarbij neemt het College in aanmerking dat de studievoortgangsnorm een deel is van een pakket van maatregelen dat studenten in staat stelt deze norm ook te behalen in één studiejaar. De Compensatieregeling heeft daarbij een matigende werking op de hoogte van de norm, onder meer omdat het aantal vijven dat kan worden gecompenseerd in beginsel niet is beperkt. Dat leidt tot de conclusie dat de norm niet in strijd met de wet is en het stellen daarvan evenmin kennelijk onredelijk is.

2.4.3 De stelling dat geen sprake is van een voldoende studeerbaar programma, volgt het College gelet op het vorenstaande niet.

2.4.4 Uit het vorenstaande volgt dat de beroepsgrond faalt.

2.5 Het beroep is ongegrond.

2.6 Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. H. Troostwijk, voorzitter, en mr. E.J. Daalder en mr. A.J.C. de Moor-van Vugt, leden, in tegenwoordigheid van mr. F.S.N. Nasrullah-Oemar, als secretaris.